

NACHTZON

De ontzagwekkendste gebeurtenissen van een geschiedenis, een persoonlijke of een collectieve, vinden plaats ergens tussen de landkaart en de keukentafel, hun meeste exacte datum is een kribbel op de achterkant van een agenda of een manneke van zot onderaan een kalender. De muur van Berlijn is niet gevallen op 9 december 1989, ik ben niet geboren op 3 november 1972. Het wroette al van ervoor, het wroet nog steeds en het zal dat nog een tijdje doen. Met de venijnig volgehouden ongrijpbaarheid van de sleutelscenes van onze geschiedenissen valt niet te leven, daarom grijpen we ons vast aan iets concreets, verzonnen of niet.

Ik wil u deze legende vertellen, het is een concrete, verzonnen of niet, omdat zich momenteel een ontzagwekkende omwenteling van onze politieke geschiedenis is aan het voltrekken. Het gebeurt nu, terwijl de vrouw die vanochtend in haar te grote huis in Schoten de gordijnen maar meteen heeft dichtgelaten de mayonaise probeert stijf te kloppen. De plaats is niet alleen Rotterdam, 6 mei, de moord op Pim Fortuyn, het is niet alleen Frankrijk, 21 april, de verkiezing van Jean-Marie Le Pen, het zal ook niet enkel Antwerpen zijn, in een septembermaand wanneer Philip De Winter rechtstreeks burgemeester van Antwerpen verkozen wordt. Het zijn ze allemaal. En allemaal betekenen ze een aardverschuiving. De democratie dreigt zich door één van haar eigen kinderen te laten ombrengen, het is een tragedie van het zuiverste bloed. Uit het huwelijk van de democratie met de rethoriek die er momenteel bijloopt in een negligé van tijdschriften en televisiekanalen, is een kind gebaard genaamd populisme. Dat kind slaapt al een tijd met zijn moeder, dat tot daaraan toe, maar het dreigt nu ook langzaam zijn vader om te brengen. Je zou voor minder Jean-Marie Le Pen, Geert Allaert en de cultuurredacties van de belangrijkste kranten gaan steunen in hun strijd voor meer operettes en musicals. Onze sociaal-democratische kalenders en kaarten zijn langzaam aan onherkenbaar aan het worden. Het poldermodel is opgevouwen, haar legendes kunnen worden bijgezet in de archieven. Terwijl een poldergedrocht zich uit de klei dreigt te trekken, is hier een legende, een legende die niet die ijdel hoop heeft die geboorte te begrijpen laat staan erop in te grijpen, het is een legende die haar kans slechts ziet in het ruilen van het grijpen voor een ontvankelijkheid voor wat niet te begrijpen is, voor waar niet op in te grijpen is, voor wat niet eens is: Nachtzon.

Wellekes Hekken en Omheiningen ligt aan de Bredabaan in Merksem. Nieuwbouw uit '74, functionele prefab, beton, goudaluminium en pastelgetinte draaideuren. Niet ver van Stella Maris. Aimé Wellekes is moe. Hij heeft weer hard gewerkt vandaag. De juffrouwen van de verkoop hebben getelefoneerd met klanten in Canada en Zwitserland, hij heeft gegeten met onze man in Zwijndrecht. Het is vrijdagavond, Suzy van de import heeft haar bureau al opgeruimd en concentreert zich nu op het sorteren van paperclips. Aimé kan wel een sigaretje gebruiken, maar het mag niet. Dat heeft hij zelf gezegd. Het is zijn bedrijf. Het is van hem. Zijn bureau is al proper, hij zit schuin op zijn leren armleuningen, een contentement steekt op met de kracht van een orkaan, hij zou wel iets willen bulderen. Hij doet de vensters dicht, en belt naar de afdeling boekhouding, Sandra werkt daar sinds kort part-time, Sandraatje zal nog wel bezig zijn, hij laat het bellen, de merchandising draait, de gadgets van zijn gedachten beginnen door zijn hoofd te slingeren. Dat het een goede week geweest is. Er zijn hekken en omheiningen verkocht aan het provinciebestuur van Limburg. Zijn vrouw Leen had nog met de hoofdamtenaar in de klas gezeten. Ze hadden mekaar al eens ontmoet op een klasreunie een jaar geleden. De partners mochten toen meekomen. Dat Aimé de zaak op een week heeft rondgekregen had volgens hem toch te maken met wat er op het eind van die reunie gebeurd was. Maar het was hem niet duidelijk of hij zo'n buitenmaatse jovialiteit genoot omdat zijn vrouw het feestje vorig jaar echt gortig uit de hand heeft laten lopen, of net omdat hij zijn vrouw vlak voor het vallen van alle taboes nog op tijd terug in zijn bmw heeft gekregen. Die Limburgers, zo weinig dat hij van hen begreep, zo goed heeft hij altijd met hen zaken kunnen doen. Hij had een coherent huwelijk gesloten met Leen, maar van Sint-Truiden naar het Antwerpse, dat was een hele stap voor haar geweest. Nochtans, dat was het niet waarom ze hem haatte. Waarom wel, dat had Aimé nooit echt begrepen, het was zo, en toen hij zich dat realiseerde kwam Sandra op de boekhoudafdeling werken.

Het belt nog steeds. "Waar zit mijn konijntje?"

Al na een week liet ze haar pantys maar meteen thuis. Sandra werkt graag en hard. Ze heeft voor Aimé altijd nog wel wat facturen recht te trekken.

"Hallo Wellekes Hekken en Omheiningen met Sandra".

"Sandraatje, 't is Aimé",

"Meneer Wellekes, kan ik iets voor u doen"

"Gij Sandraatje, begot maske wat da gij voor mij kunt doen"

"En is het voor meneer Wellekes of is het voor Aimé."

"Het is voor Aimé, Sandraatje, en nog straffer, het is voor tijdens de kantooruren."

"Zijt ge zeker Aimé, wilt ge da'k nu al kom? Binnen een kwartier is iedereen weg."

"Maakt a gauw da ge hier zijt."

Twee lange minuten heeft Aimé de tijd om de deur van zijn bureau te sluiten, de jalouziën dicht te draaien en met een kammetje door zijn laatste haren te gaan.

"Aimé!"

Zijn das gaat eraan, ze manouvreert hem naar zijn eikenhouten bureaublad, hij kent dit ritueel, hij koestert het als een traditie die sterker is dan hem zelf, hij naait haar hard, pint zich in haar vast met onze eigen wortel, "Aimé, trouwt met mij, loopt weg van uw vrouw, en begint een nieuw leven met mij"

Haar nagels strelen zijn liezen, hij knipt een beha los, hij laat haar borsten vieren en proest "tetten tetten tetten". Hij plooit haar hoofd naar achter en verliest zichzelf in een stampende rite die zijn identiteit bevestigt, zo deed zijn vader het en zo doet zijn buurman het en zo zijn collega's, zo doen wij dat hier, het mag, het moet, hij wordt één met zijn volk.

"Laat uw vrouw stikken Aimé, en kiest voor mij".

"Ja Sandraatje, ja."

"Beloofd?"

"Sandraatje ge weet hoe moeilijk dat dat ligt bij ons thuis."

"Ja maar dat is dan uw thuis niet meer eh bolleke, snapt ge."

"Ik moet daarover nadenken"

"Moet ge hier ook over nadenken"

Ze doet iets afstotelijks met haar vinger.

"Dat komt vanzelf" en hij schuift zijn voorhuid van zijn purperen worm.

"Ge gaat zien, net zo vanzelf gaat gij naar mij komen."

Er wordt geklopt, het is de secretaresse van Aimé, Sandra en Aimé lopen elk naar een andere hoek van de kamer, de secretaresse steekt kort haar hoofd binnen, ze deelt nog mee dat de chef van de nieuwe kuisploeg die Albanese geworden is en wenst Aimé een goed weekend en tot de maandag. Sandra steekt haar haar terug op. Aimé's gezicht is rood en gezwollen.

"Aimé, vanavond zijt ge voor mij."

"Hoho kalmkes ons Leen heeft zeker al 't eten op 't vuur staan."

"Ik bén uw eten en uw vuur Aimé, hier pakt den telefon en belt da ge vanavond niet kunt komen, dat er nog werk is."

"Sandraatje, ge weet hoe graag ik dat zou willen"

"Doe get dan, wa zij de gij nu voor ne vent die ni eens doet waar dat tem goesting in heeft."

Aimé is stil, hij veegt een glinsterend spoor van zijn broek.

"'t is waar gotverdomme dat heeft lang genoeg geduurd."

"Goed Aimeeke, vloekt maar eens goed jongen"

"Ja dat kan goed doen, die gotverdomse vette flepkut, die rottende rondwandelende halve eeuw vrouwevlees, die hoereschuur die Limburgse moederkoekcompot, ...

"Ja, 't is goed..

"...ah als ik ze zie dan slaag ik met haar nieuwe tefalpan haar eierkopke in, ...

"Ja Aimé, goed jongen, 't is genoeg zo, pakt nu den telefon en zegt da ge vanavond ni naar huis kunt omdat ge nog heel veel werk hebt, nog voor heel 't weekend."

Terwijl Aimé zijn vrouw belt loopt Sandra naar de toiletten. Op de gang komt ze de nieuwe kuisploeg tegen, ze vraagt wie hier de Albanese is, er zijn er drie die bang hun hand opsteken. Ze vraagt wie van de drie dan de chef is. Ze verstaan geen Nederlands. Ze zegt "ge gaat hier toch genen stammenoerlog uitvechten in de gang zeker, zo wijfkes onder mekaar," de vrouwen verstaan niet wat Sandra zegt maar ze knikken en produceren overvloedig instemmende geluiden. "En deze keer niet alleen de mannenwc's proper houden alstublieft" de vrouwen haasten zich een gezicht te trekken van 't is waar madame, "en ge moet ni proberen een centje bij te verdienen door links en rechts een pijpke te placeren, de mannen hier zijn keurig getrouwd en voor de rest wordt al gezorgd." De kuisploeg zet zich klaar in een opstelling als een achtergrondkoor van een musical en begint te kuisen. Sandra gaat naar het toilet en pist op de bril en probeert ook wat tegen de wand te mikken. Intussen legt Aimé aan zijn vrouw uit dat die deal met de Zuid-Afrikanen toch moeilijker is dan verwacht, "Ja zoetje sinds die zwarte daar president is gaan de zaken niet meer als vroeger den cha cha cha is er wat uit het moet nu lukken dat er een delegatie in het land is dus het zou slimmekes zijn die mannen wat te trakteren nee ik weet niet of dat lang gaat duren als die zwart zijn wat langer natuurlijk want die gaan nog in hun blekke willen dansen op de tafels maar of die nu zwart of wit zijn ge moogt u dat tegenwoordig zelfs al niet meer afvragen, maar met dat nieuwe regime daar is het alleszins niet meer als vroeger boa goesting om te poepen ja ik kom zondagochtend terug thuis en dan breng ik verse croissantjes mee dag zoetje daag."

Sandra staat terug in de deuropening, haar jas aan en haar tas gepakt:

"En nu zijde gij voor mij, gij ga mijn Suske zijn, en ik gaan uw Wiske zijn Gij laat uwe auto hier op de parking staan, gij stapt in mijn polo'ke, en wij rijden samen naar de Ikea, we gaan meubeltjes zien, en we gaan daar ne Schnitsel eten met appelmoes en kroketjes."

Terwijl Sandra en Aimé samen naar de parking wandelen, begint de kuisploeg te zingen terwijl doen ze een gemakkelijke en toch verzorgde choreografie,

"Wij zijn de zusters van de grote kuis,
We doen ons job en laten nijpen in ons muis,"

De kuisploeg maakt met een stralende glimlach symmetrische armbewegingen terwijl de benen kruiselings de vloer dweilen.

"En hier is nog een vlekje
En daar is nog een plekje"

Sandra drukt op de gaspedaal richting Wilrijk.

"He ho he ho we hebben geen papieren
He ho he ho we hebben geen manieren

Maa aaa aar

wij zijn blij

want wij zijn van de partij,

wij zijn erbij,

wij zijn van de ene en enige partij

(refrjijn) vla vlaa vla vla vla vla vlaaa...

(allemaal samen!)

Parkeren ging vlotjes. Aimé en Sandra, ons Suske en Wiske voor vanavond, staan voor de Ikea. Het is dringen om binnen te kunnen. De keukenaccessoires staan al een week in een fameuze afslag en dat is geweten. Suske en Wiske lopen achter hun karretje, Wiske heeft een diet-coke in het mandje gezet, ze schuifelen langs grote panelen waarop in vette gele letters: lederen salons 500 EURO, plus gratis fles cognac Grand Marnier ! "Suske, ziet da !" We gaan dat doen, dan hebben we al een salon." Voor Suske is het allemaal goed, hij heeft goesting in de Wiener Schnitsel en een glaasje Riesling Wijn en hij wil aan niets anders denken. Ze lopen voort, het wordt drummen, steeds meer en meer karretjes ketsen tegen elkaar, de sfeer wordt gespannen, de animator zet de knuffelrock wat harder, mensen beginnen kwaad te kijken.

Suske stelt voor om maar meteen een Schnitseltje te gaan eten en straks voort te winkelen als het wat rustiger is. Wiske is ontroerd door dat gezellig voorstel, ze wringen zich tussen de badkamers richting het restaurant, daarvoor moeten ze langs het ontstuimig ballet van de hostessen. Terwijl ze ronde zeepjes werkelijk bewonderenswaardig over hun armen en benen laten rollen zingen ze een ronduit aanstekelijke melodietje:

"Ban nu alle twijfel en gepeins

Verwen jezelf met iets fijns

Hier is onze ikeazeep die trekt die droeve gedachten over de streep

Kom bij de partij

Kom blij bij onze partij

Ook jij hoort erbij

De ene en enige partij

(refrijn) vla vlaa vla vla vla vla vla...

(allemaal samen!)

Maar ook voor de Schnitsels is het aanschuiven.

Suske vind het niet meer tof. Wiske probeert hem kalm te houden door vuile dingen te beloven. Voor Suske is het te laat, hij wil op stappen, en echt goed gaan eten. Wiske zegt dat ze hier niet weg gaat zonder een lederen salon, en dat ze hem anders maar wat opslag moet geven anders, dan kan ze gaan winkelen op de Keizerlei. Suske legt teder zijn arm om haar schouder en fluistert in haar oor dat hij dat salon wel zal betalen. Ze vliegt hem spontaan om de hals en kust hem lang en veel op de wang. Hij bijt eens in haar oortje. "Beste Ikea-klienten, klinkt door de luidsprekers, gezien de massale belangstelling voor onze promotiesalons zijn er langere wachttijden dan aangegeven, "Allez vooruit zoet, we zijn hier nog niet weg precies", ooh ziet daar hoe schattig, zo'n sloefkes, daar kunde gij dan met uw voeten inzitten en dan zette kik Joe Cocker op en dan zijn wij thuis, wij tweeën, gij mijn Suske, dan zijn wij thuis bij mekaar en dan fuck al de rest want wij fucken het best!" Op dat moment begint een dame van tegen de vijftig te schelden tegen een jonge moeder, dat ze een teef is en dat ze haar kar niet eens heeft vol geladen en dat ze toch de pretentie heeft te dringen.

En dan gebeurt het: door de luidsprekers wordt afgeroepen: "Beste ikea-klienten, wegens een foutje van onze publiciteitsafdeling staan de lederen salons met gratis fles Grand Marnier verkeerdelijk geprijsd aan 500 Euro, wij bieden u hiervoor onze excuses aan maar het blijft een unieke ikea-promotie: onze lederen salons met gratis fles Gran Marnier komen op 1500 Euro, wij herhalen, slechts 1500 Euro."

De vriendelijke stem en de violen van André Rieu kunnen niet beletten dat de commotie niet te overzien is. Verbijstering en verslagenheid alom. De jonge moeder die net nog gelaten uitgescholden werd reageert geschokt, ze drukt haar kinderen dicht tegen zich aan, ook dit milieu is niet meer te vertrouwen. Een heer van tegen de 70 wankelt van verontwaardigdiging, een vriendelijke dertiger biedt hem versterking, zij die nog met hun karretje kunnen bewegen, draaien er mee rond, radeloos, doelloos, angstig in dit paradijs dat zonet is omgekeerd in een onvoorspelbaar oplichtersinferno, de angst staat te lezen op de gezichten van de kinderen,

deze slag had niemand zien aankomen, deze middag nog genoten ze op de autoradio van de reclamespot, op de weg hierheen lazen ze de zonnige affiches, en nu blijkt het establishment hen een zoveelste loer te hebben gedraaid. Een sportieve kerel die met zijn karretje niet voor of achteruit kan roept: ik wil mijn naft terug betaald ! Er wordt instemmend geapplaudisseerd. Een oudere man, mager met de trilling van een rieten zweepje uit grootmoeders tijd: "ik heb toch recht op die korting ?" Iemand begint te fluiten, een ander valt in. Er wordt geroepen: "oplichters, oplichters, oplichters!" er wordt gefluisterd dat het een schande is, eerst iedereen naar de winkel lokken met een promotie, en ze dan niet laten knallen. "Naft terug, naft terug, naft terug!" Er wordt gescandeerd, met wat in de kar ligt wordt de maat getikt op het ijzer. Het ritme zwelt aan, de menigte heeft besloten het hier niet bij te laten. De gsm's worden bovengehaald. De onrust bij het Ikea-personeel neemt toe. Iemand roept wij gaan niet weg zonder onze korting, appalaus, "korting", " korting" "korting" korting". De dj van radio Contact die hier zijn eerste twee persoonsbed komt kopen belt zijn nieuwsredactie en zegt dat hier een scoop te rapen gaat vallen. Suske en Wiske nijpen in mekaars hand, ze hebben beide de tranen in de ogen, hun prille liefde zal een liefde zijn van het verzet, verenigd tegen het establishment. Aimé in een zeldzame vlaag van emotionele overweldiging vraagt aan de dame naast hem om een foto van hem en zijn Wiske te trekken, van achter hun kar steken ze de vuisten in de lucht en kussen elkaar. Klik klik. Adressen worden uitgewisseld, "wij begrijpen mekaar." Een stagiaire van de VTM-nieuwsredactie die toffe spulltjes voor op haar kot komt kopen weet met haar collère geen blijf en belt haar dienstchef. Minder dan een kwartier later rijdt de satellietwagen van VTM de parking op. Intussen heeft het IKEA-management tevergeefse pogingen ondernomen haar cliënteel tevreden naar huis te laten keren door het uitdelen van kamerplanten en ikea-badkamersetjes, maar ook daarvan was helaas de voorraad te beperkt. De menigte is gegrepen door een plots gevoel van ongekende samenhang, ze zingen samen liederen, scanderen leuzes als: "gedaan met de straffeloosheid!", en "afrekenen nu!" ATV, VRT, VTM, allemaal staan ze intussen opgesteld, wanneer IKEA afroept dat ze niets meer uit te delen hebben, dat ze hun cliënteel graag een volgende keer opnieuw verwelkomen in betere omstandigheden, dwingt de massa zich naar buiten, laat de kassa's links liggen en stapt in een mars de Boomse steenweg op. De camera's draaien. De winkelkarretjes en plastic zakken volgestouwd, een worstenbroodje of een smos préparé in de hand. De revolutie breidt zich uit, de nieuwsredacties onderbreken hun uitzendingen, in gezinnen, op kantoren, in de wagen, wordt de verslaggeving gevolgd. Iedereen is geschandaliseerd over wat de klanten van Ikea is overkomen: een zoveelste kaakslag van de

elite. Haast iedereen herkent in zijn lot iets van het hunne, hier worden universele emoties ten berde gebracht. Wiske's hartje klopt van bonke bonke bonk ge moet is voelen.

"Sandra, we staan precies in een scene van "Schindlers list".

De woede, het enthousiasme in het verzet werkt aanstekelijk, mensen willen hun solidariteit betuigen, sommigen nemen de auto richting Wilrijk, en de mars die groeit. Naarmate de pers live verslag uitbrengt blijft het volk toestromen. Aimé en Sandra zijn ontroerd, het is niet alleen een kentering in hun leven, maar in dat van hun lotgenoten: het volk spreekt en zegt "genoeg is genoeg !" Het scanderen begint, eerst aarzelend en voorzichtig: "Wij zijn het volk," Ze hebben dat nog gezien op tv, ze waren daar toen efkes wreed van gepakt.

"Wij zijn het volk",

"Wij zijn het volk".

De werkelijkheid is aangekomen, en ze is warm en overweldigend, ze kunnen ze bijna pakken. "Sandraatje, dat ik dit samen met jou mag mee maken, we gaan ze er eens flink van langs geven." Spontaan, geleid door de emotie van het moment, beginnen voor elkaar wildvreemde mensen hand in hand te lopen. Helicopters van de rijkswacht circelen boven Antwerpen. De beweging wordt in kaart gebracht, bij Reuters loopt het bericht binnen dat in de Carrefours van Sint-Niklaas, Kalmthout en Oud-Heverlee solidariteitsacties zijn opgestart. Het volk loopt met volgeladen winkelzakken de straat op, en roept:

"Wij zijn allen

Ikea-klanten!"

"Eerste, tweede, derde generatie,
wij zijn allen

Ikea-klanten!"

"Gedaan met de straffeloosheid!"

"Gedaan met de straffeloosheid!"

Aimé draait Sandra een lekkere tong, Sandra zucht: "de Balearen, nu wil ik naar de Balearen." Ruime gezinswagens parkeren zich langs de weg. Flinke vaders stappen uit en wandelen mee de straat op. De live nieuwsverslaggeving is olie op het vuur, meer en meer mensen stemmen af op het nieuws. En meer en meer mensen sluiten zich aan, het wordt een reusachtige mars: de mars voor de rechtmatige korting.

"Afrekenen nu!"

"Afrekenen nu!"

Opgenomen in de warmte van een volksbeweging die hen overstijgt.

"Gedaan met de straffeloosheid!"

"Gedaan met de straffeloosheid!"

De consumentenbond komt aanzetten met luidsprekers, er wordt gepleit voor het herstel van de waarden. De studenten van de afdeling muzikaal blijspel, dat zijn de vroegere toneelscholen, komen intussen zorgen voor vermaak met zang en dans. De jongere afdelingen van de operette-opleiding komen tip-top in uniform spontaan mee hun diensten aanbieden. Daar zijn de welpjes van Wilrijk en daar zijn de marmotjes van Mortsel en daar komen ze samen met de vendelzwaaiers op de Meir. Hier zal naar alle verwachting een spetterende finale plaats vinden. Intussen heeft VTM op de Wapper in Antwerpen grote schermen opgesteld en een rechtstreekse verbinding verzorgd met de protestmarsen in Sint-Niklaas, Leuven, Kortrijk en Hasselt.

Sandra en Aimé beginnen nu een tong te draaien waar ze voor het komende half uur zoet mee zullen zijn: ze hebben zich wat aan de kant gezet, de magnum die ze van hem gekregen heeft zal langzaam over haar hand uitlopen en binnen een kwartiertje zal hij nog nauwelijks hoorbaar zijn allerlaatste zin kreunen: "oh mijn Wiske eens poepen in 't openbaar, da's al zo lang mijne kick." Een vrouw van in de vijftig loopt tussen de massa behangen met 9 plastic zakken met kleren en één van de Leonidas. De zakken zijn te zwaar, dat laatste kleedje in afslag was er teveel aan, hoewel het nochtans iets licht en zomers was, ze wandelt voort maar door het gewicht van haar boodschappen krijgt ze haar benen niet meer helemaal gestrekt. "Afrekenen nu, afrekenen nu!" roept ze en intussen zakt ze steeds dieper en dieper door haar benen. Om haar boodschappen wat te verlichten besluit ze de doos Leonidas open te peuteren en ze begint de pralines op te eten. Tussen een witte met avacodo en één met praliné door roept ze mee in het ritme van de massa: "Wij zijn het volk!" "Wij zijn het volk!" Haar boodschappen zijn echt te zwaar. Ze zakt op haar knieën. Ze wankelt. Ze stopt een vol hand pralines in haar mond. Ze draait. Beslist de doos maar helemaal leeg te eten en strompelt voort op haar knieën. Ze zinkt weg onder haar boodschappentassen, lost op in de menigte, "Wij zijn het volk, wij zijn het volk!"

En toen gebeurde het, de nachtzon, niet te beschrijven dan als iets onvolmaakts. Het verdwijnen verscheen. Een gebrek dat zich opdroeg, een tekort dat er teveel aan werd. De nachtzon smolt zich een weg in het bloed in de de gezichten en in het zicht van Aimé en Sandra, in de man van riet, in de hostessen van Ikea, in Suzy, in de kuisploeg van Wellekes, in de klanten en de solidairen. Het verdwijnen verscheen in een open mond. Ze gloeide op en

plantte in de iris van hun oog het onvoltooide, het wak in de legende. De nachtzon maakte plaats, ze stond haar plaats af en week voor het deemsteren van een opening.